

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
МУКАЧІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

Предметна (циклова) комісія викладачів педагогіки, психології, методик
дошкільного виховання та фізичної культури

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК-15 Педагогічна психологія

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань

01 Освіта / Педагогіка

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність

012 Дошкільна освіта, фаховий молодший бакалавр

(шифр і назва спеціальності)

відділення

ДОШКІЛЬНЕ

(назва відділення)

2025 р.

Робоча програма з дисципліни «Педагогічна психологія» для здобувачів освіти з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 012 Дошкільна освіта освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр

Розробники:

Тетяна ТЕЛИЧКО, доктор філософії, викладачка психолого-педагогічних дисциплін, спеціаліст вищої категорії.

Олена МІШКУЛИНЕЦЬ, кандидат психологічних наук, викладачка психолого-педагогічних дисциплін, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії викладачів педагогіки, психології, методик дошкільного виховання та фізичної культури

Протокол № 1 від «15» серпня 2015 року

Голова предметної (циклової) комісії [підпис] (Яна ФЕНЬОВ)
(підпис) (ім'я та прізвище)

Схвалено методичною радою

Протокол № 1 від «15» серпня 2015 року

Голова [підпис] (Тетяна ІСАК)
(підпис) (ім'я та прізвище)

©ВСП «ГПФК МДУ», 2025 рік

© Тетяна ТЕЛИЧКО. 2025 рік

©Олена МІШКУЛИНЕЦЬ. 2025 рік

Відомості про перезатвердження робочої програми:

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20__ року

Голова предметної (циклової) комісії _____ (_____)
(підпис) (ім'я та прізвище)

« _____ » _____ 20__ року

Відомості про перезатвердження робочої програми:

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20__ року

Голова предметної (циклової) комісії _____ (_____)
(підпис) (ім'я та прізвище)

« _____ » _____ 20__ року

Відомості про перезатвердження робочої програми:

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20__ року

Голова предметної (циклової) комісії _____ (_____)
(підпис) (ім'я та прізвище)

« _____ » _____ 20__ року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна
Модулів: 1	Спеціальність 012 Дошкільна освіта	Рік підготовки: IV-й
Змістових модулів: 7		Семестр VII-й
Загальна кількість годин: 90 год.		Лекції 27 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи здобувачів освіти – 3		Практичні 18 год.
	Самостійна робота 45 год.	
	Вид контролю: Екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання – аудиторних – 50 %, самостійної роботи студента – 50 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робоча навчальна програма є нормативним документом закладу фахової передвищої освіти, призначена для спеціальності 012 Дошкільна освіта, спрямована на виконання вимог Закону України «Про освіту», «Закону про вищу освіту», «Закону про фахову передвищу освіту», складена відповідно до вимог, які ставляться до змісту педагогічної психології як навчальної дисципліни.

Вивчення освітнього компоненту «Педагогічна психологія» спрямоване на опанування здобувачами фахової передвищої освіти теоретичними та практичними знаннями відповідно до спеціальності, активне включення їх до самостійної навчальної, науково-пошукової діяльності, до участі в різних видах педагогічної практики, виховання у здобувачів освіти професійних педагогічних якостей та компетентностей. Програмою передбачено вивчення навчальної дисципліни протягом 7-го семестру. Робоча програма побудована на засадах особистісно-зорієнтованої парадигми освіти, студентоцентризму, враховуючи специфіку навчання фахової передвищої освіти за Європейською кредитно-трансферною системою. Дисципліна є вагомою складовою змісту професійної підготовки майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти.

Зміст освітнього компонента «Педагогічна психологія» передбачає з'ясування сутності основних закономірностей навчально-виховного впливу та системи неорганізованих соціальних чинників, які визначають особливості життєвого простору особистості, сприяє формуванню у здобувачів умінь вирішувати педагогічні ситуації на засадах рівноправності, партнерства, діяльнісного та компетентного підходів, принципів дитиноцентризму та особистісно-орієнтованого виховання дітей дошкільного віку.

Предметом вивчення педагогічної психології є психологічні закономірності навчання і виховання дітей дошкільного віку та особливості діяльності вихователя закладу дошкільної освіти.

Міждисциплінарні зв'язки: загальна психологія, вікова психологія, дитяча психологія, педагогіка.

Метою дисципліни є підготовка здобувачів фахової передвищої освіти до

організації і проведення навчальної і виховної роботи з дітьми дошкільного віку; формування професійної компетентності й особистості майбутнього фахівця дошкільної освіти, розвиток професійних якостей, готовності до впровадження психологічних закономірностей освітнього процесу в ЗДО та реалізації психологічних особливостей педагогічної діяльності вихователя ЗДО.

Завдання дисципліни:

- ознайомити здобувачів освіти з основними поняттями, принципами, концепціями педагогічної психології;
- розкрити психологічні закономірності процесу виховання дошкільників, психологічні основи їх навчання та особливості педагогічної діяльності вихователя закладу дошкільної освіти;
- виробити у здобувачів освіти уміння реалізувати психологічні закономірності процесу виховання дошкільників у практичній сфері педагогічної діяльності;
- активізувати особистісний та творчий потенціал майбутнього фахівця дошкільної освіти.

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі освіти повинні:

знати:

- сучасні погляди на вікові і психологічні закономірності процесів засвоєння дітьми знань та морально-етичних норм і принципів;
- сутність та характерні особливості понять «навчання», «учіння», «виховання», «розвиток»;
- психологічні закономірності та передумови до майбутнього навчання в школі дітей дошкільного віку;
- особливості, способи визначення та критерії психологічної готовності дитини до навчання у школі;
- теорії, механізми та вікові аспекти виховання дошкільників у дитячому садку та сім'ї;
- особливості та способи формування психологічної культури і педагогічних здібностей вихователя закладу дошкільної освіти.

вміти:

- застосовувати отримані знання з педагогічної психології для організації навчання і виховання дітей дошкільного віку;
- сприяти конструктивному психічному розвитку дошкільників;
- врахувати в освітньому процесі сензитивні періоди розвитку та вікові особливості дитини;
- поєднувати навчальні, виховні та розвиваючі цілі в умовах освітнього процесу в закладі дошкільної освіти;
- підбирати виховні прийоми та навчальні стратегії для успішного формування у дітей передумов до активної, систематичної навчальної діяльності, а також морально-етичних норм, принципів та життєвого світогляду;
- постійно вдосконалювати свою професійну майстерність та педагогічні здібності.

Здобувач освіти після вивчення дисципліни повинен володіти такими **компетентностями**:

Інтегральна компетентність:

ІК 1. Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій та фахових методик дошкільної освіти та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль за іншими особами у визначених ситуаціях.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК1. Здатність до формування наскрізних умінь у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку: виявляти творчість та ініціативність, керувати емоціями, висловлювати та обґрунтовувати власну думку, критично мислити, ухвалювати рішення, розв'язувати проблеми та співпрацювати в колективі.

СК6. Здатність до розвитку психічно-емоційної сфери особистості дітей

дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

СК13. Здатність до організації освітнього процесу з урахуванням індивідуальних фізичних і психічних можливостей дітей в найбільш оптимальних для них формах.

Програмовані результатами навчання:

РН3. Встановлювати зв'язок між процесом розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до їхніх вікових особливостей.

РН10. Організовувати умови безпечного середовища у природному, предметному та соціальному оточенні в процесі організації різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН11. Мати навички збереження та зміцнення психічного, фізичного та соціального здоров'я, попередження та протидії булінгу, формування навичок здорового способу життя у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН16. Володіти методиками та технологіями зони актуального та ближнього розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку різного рівня розвитку.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Предмет, завдання та методи педагогічної психології.

Тема 1. Об'єкт, предмет, структура та базові категорії педагогічної психології.

Об'єкт, предмет, структура та базові категорії педагогічної психології. Історія виникнення і розвитку педагогічної психології. Погляди провідних вітчизняних і зарубіжних науковців на специфіку предмету педагогічної психології. Психологія навчання, психологія виховання, психологія особистості педагога та педагогічного колективу.

Тема 2. Основні завдання педагогічної психології на сучасному етапі її розвитку.

Основні завдання педагогічної психології на сучасному етапі її розвитку. Основні проблеми й завдання педагогічної психології на сучасному етапі її розвитку.

Практичне заняття

1. Основні проблеми й завдання педагогічної психології на сучасному етапі її розвитку.

Тема 3. Методи дослідження у педагогічній психології. Специфіка їх застосування у роботі з дітьми дошкільного віку.

Методологія та базові принципи психолого-педагогічного пізнання. Методи дослідження у психології педагогічній і специфіка їх застосування при роботі з дітьми дошкільного віку. Організаційні, емпіричні, інтерпретаційні методи, методи обробки та аналізу отриманих даних.

Тема 4. Етичні засади організації психолого-педагогічних досліджень.

Організація психолого-педагогічного (формульованого) експерименту. Етичні засади організації психолого-педагогічних досліджень.

Практичне заняття

1. Специфіка використання методів педагогічного дослідження у роботі з

дітьми дошкільного віку.

Змістовий модуль 2. Психологія учіння та учбової діяльності.

Тема 5. Види учіння та навчіння.

Співвідношення понять «учіння», «навчіння», «засвоєння», «навчальність», «навчання». Теоретичні підходи до розуміння психології учіння. Види учіння й навчіння. Навчальність та її основні показники.

Тема 6. Проблема взаємозв'язку між навчанням і психічним розвитком.

Проблема взаємозв'язку між навчанням і психічним розвитком. Поняття «зона актуального розвитку» і «зона найближчого розвитку».

Тема 7. Модель розвивального навчання.

Модель розвивального навчання та її основні відмінності від традиційних моделей дидактичного процесу.

Тема 8. Пізнавальна діяльність як форма учіння, її структура.

Пізнавальна діяльність як форма учіння. Структура учбової діяльності та чинники її успішності. Психологічні засади ефективного формування знань, навичок, умінь. Поняття компетентності. Психолого-педагогічні аспекти взаємодії дитини із сучасними інформаційно-комунікативними засобами у процесі учіння.

Практичне заняття

1. Пізнавальна діяльність дошкільників.
2. Психолого-педагогічні засади активізації пізнавальної діяльності дошкільника в умовах ЗДО.

Змістовий модуль 3. Психологічні аспекти навчання дошкільників і формування психологічної готовності до школи.

Тема 9. Учбова діяльність у житті дошкільника.

Психологічні особливості учбової діяльності дошкільників. Теоретичні підходи до розуміння психології учіння. Спонтанне учіння і навчання.

Тема 10. Психологічні особливості учбової діяльності дітей дошкільного віку.

Психологічні ресурси й передумови введення основних елементів учбової діяльності у контекст ігрової як провідної діяльності дошкільного віку. Навчальна діяльність як фактор розумового розвитку та формування особистості майбутнього школяра.

Тема 11. Програмоване та проблемне навчання дошкільників.

Програмоване навчання та проблемне навчання: основні засади й можливості застосування у контексті дошкільної освіти. Базові підходи до побудови управління навчанням дитини: алгоритм лінійний, розгалужений та адаптивний. Теорія поетапного формування розумових дій. Специфіка створення проблемних ситуацій в освітньому процесі. Проблемність як сутнісна ознака сприймання та осмислення світу дошкільником. Основні етапи проблемно зорієнтованого дидактичного заняття в умовах ЗДО. Психолого-педагогічні засади активізації пізнавальної діяльності дошкільника. Причини неуспішності учіння та умови їх подолання.

Тема 12. Наступність у системі «дошкільна освіта – початкова шкільна освіта».

Наступність у системі «дошкільна освіта – початкова шкільна освіта» і структура психологічної готовності дитини до школи. Мотиваційна, розумова, емоційно-вольова готовність, готовність до спілкування з учителем та однокласниками. Основні рівні розвитку учбової діяльності дошкільників.

Практичне заняття

1. Психологічні особливості учбової діяльності дошкільників.
2. Основні проблеми навчання дітей дошкільного віку.

Змістовий модуль 4. Психологія виховання.

Тема 13. Загальна психологічна характеристика виховання як складової освітнього процесу.

Загальна психологічна характеристика виховання як складової освітнього процесу. Базові психологічні підходи до організації виховання: технологічний, гуманістичний і діяльнісний. Підкріплення як основа формування бажаної поведінки в контексті виховання. Позитивні й негативні підкріплення (покарання). Безумовна позитивна увага до дитини як основа гуманістично

зорієнтованого виховання. Концепція виховного процесу із глибинним психозануренням. Провідні принципи діяльнісного підходу у вихованні.

Тема 14. Взаємозв'язок навчання й виховання.

Взаємозв'язок навчання й виховання. Провідні фактори формування особистості дошкільника у процесі виховання.

Практичне заняття

1. Процес виховання як складова освітнього процесу у ЗДО.

Тема 15. Основні психологічні механізми впливу у вихованні.

Основні психологічні механізми впливу у вихованні: приклад і наслідування, психічне зараження, навіювання, переконування і санкціонування. Їх форми та передумови ефективності. Критерії та рівні вихованості дитини. Моральність як глобальний показник вихованості. Концепція рівнів і стадій морального розвитку особистості.

Тема 16. Вікові аспекти виховання дошкільників.

Вікові аспекти виховання дошкільників. Психологічні аспекти виховання характеру дитини.

Практичне заняття

1. Психологічні механізми виховного впливу у формуванні особистості дошкільника.

Змістовий модуль 5. Психологічні аспекти індивідуалізації та диференціації педагогічної взаємодії з дитиною.

Тема 17. Загальні психолого-педагогічні засади індивідуалізації та диференціації дошкільної освіти.

Загальні психолого-педагогічні засади індивідуалізації та диференціації дошкільної освіти. Основні принципи розвитку індивідуальності дошкільника.

Практичне заняття

1. Індивідуалізація та диференціація дошкільної освіти.

Тема 18. Діти з особливими освітніми потребами в умовах ЗДО.

Обдаровані діти в умовах ЗДО. Поняття «дитячої обдарованості» й основні типи обдарованих дітей. Психолого-педагогічні засади індивідуального підходу до обдарованих дошкільників. Вихованці «групи ризику» та індивідуальна

робота з ними (діти із затримкою психічного розвитку, діти із синдромом гіперактивності та дефіциту уваги, соціально й педагогічно занедбані діти, агресивні діти, тривожні діти, замкнені та сором'язливі діти). Функціональна асиметрія головного мозку і діти-шульги.

Тема 19. Специфіка роботи з особливими дітьми в умовах ЗДО.

Інклюзивна освіта у ЗДО. Специфіка організації освітнього процесу в інклюзивних групах. Особливості створення безпечного та комфортного середовища в умовах ЗДО.

Тема 20. Гендерні аспекти навчання й виховання дітей дошкільного.

Гендерні аспекти навчання й виховання. Особливості гендерного підходу у вихованні дітей дошкільного віку. Специфіка розвитку дошкільників-хлопчиків і дошкільників-дівчаток в умовах ЗДО. Педагогічні умови гендерної соціалізації дітей дошкільного віку.

Практичне заняття

1. Психолого-педагогічні засади індивідуального підходу у вихованні дошкільників.

Змістовий модуль 6. Психологія особистості педагога.

Тема 21. Поняття «соціального інтелекту» та «соціальної компетентності» як інтегративного чинника успішної взаємодії з людьми.

Клас соціономічних професій: загальні вимоги. Поняття «соціального інтелекту» та «соціальної компетентності» як інтегративного чинника успішності взаємодії з людьми.

Тема 22. Професіограма педагогічної професії типу «Людина-Людина».

Професіограма педагогічної професії як професії типу «Людина – Людина». Структура педагогічних здібностей.

Практичне заняття

1. Професійне становлення та професійна самореалізація педагога.

Тема 23. Здібності педагога в контексті функціонування цілісної педагогічної системи.

Здібності «вчительські» та «виховательські». Здібності педагога в контексті функціонування цілісної педагогічної системи.

Тема 24. Рівні педагогічних здібностей.

Рівні педагогічних здібностей. Педагогічна чутливість та успішність як основні критерії прояву педагогічних здібностей. Педагогічні здібності вихователя ЗДО. Проблема «емоційного вигорання» в контексті професійної придатності педагога. Основні симптоми, причини та стадії «емоційного вигорання». Специфіка синдрому «емоційного вигорання» вихователя ЗДО. Динаміка професійного становлення та професійна самореалізація педагога.

Практичне заняття

1. Професійне становлення та професійна самореалізація педагога. Розвиток педагогічних здібностей вихователя ЗДО.

2. Специфіка синдрому «емоційного вигорання» в професійній діяльності вихователя ЗДО. Шляхи попередження виникнення та усунення синдрому «емоційного вигорання» у вихователів ЗДО.

Змістовий модуль 7. Психологія педагогічного спілкування і колективу.

Тема 25. Загальна психологічна характеристика педагогічного спілкування.

Загальна психологічна характеристика педагогічного спілкування: комунікативний аспект педагогічного спілкування, перцептивний аспект педагогічного спілкування, інтерактивний аспект педагогічного спілкування. Проблема комунікативних бар'єрів у педагогічному спілкуванні та їх специфіка при взаємодії з дошкільником. Феномени педагогічних стереотипів та ефектів соціальної перцепції, їх особливості при сприйнятті вихованців дошкільного віку. Проблема педагогічного конфлікту та основні його типи в умовах ЗДО.

Тема 26. Стилі педагогічного спілкування.

Стилі педагогічного спілкування. Специфіка стилів педагогічного спілкування вихователя дітей дошкільного віку. Педагогічна емпатія і такт.

Тема 27. Психологія педагогічного колективу. Специфіка закладу дошкільної освіти.

Поняття педагогічного колективу, його структура та особливості. Психологія педагогічного колективу. Соціально-психологічний клімат

педагогічного колективу, його основні складові та чинники функціонування. Специфіка закладу дошкільної освіти. Роль керівника у формуванні сприятливого клімату в педагогічному колективі ЗДО.

Практичне заняття

1. Особливості педагогічної взаємодії вихователя в колективі дитячого садка та групи.
2. Соціально-психологічна характеристика педагогічного колективу ЗДО.
3. Контрольний захід (модульна контрольна робота)

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
л		п	сем	с.р	
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Предмет, завдання та методи педагогічної психології.					
Тема 1. Об'єкт, предмет, структура та базові категорії педагогічної психології.	5	1			4
Тема 2. Основні завдання педагогічної психології на сучасному етапі її розвитку.	2	1	1		
Тема 3. Методи дослідження у педагогічній психології. Специфіка їх застосування при роботі з дітьми дошкільного віку.	1	1			
Тема 4. Етичні засади організації психолого-педагогічних досліджень.	2	1	1		
Змістовий модуль 2. Психологія учіння та учбової діяльності.					
Тема 5. Види учіння та наuczіння.	1	1			
Тема 6. Проблема взаємозв'язку між навчанням і психічним розвитком.	5	1			4
Тема 7. Модель розвивального навчання.	1	1			
Тема 8. Пізнавальна діяльність як форма учіння, її структура.	7	1	2		4
Змістовий модуль 3. Психологічні аспекти навчання дошкільників і формування психологічної готовності до школи.					
Тема 9. Учбова діяльність у житті дошкільника.	1	1			
Тема 10. Психологічні особливості учбової діяльності дітей дошкільного віку.	5	1			4
Тема 11. Програмоване та проблемне навчання дошкільників.	1	1			

Тема 12. Наступність у системі «дошкільна освіта – початкова шкільна освіта».	7	1	2		4
Змістовий модуль 4. Психологія виховання.					
Тема 13. Загальна психологічна характеристика виховання як складової освітнього процесу.	1	1			
Тема 14. Взаємозв'язок навчання й виховання.	6	1	1		4
Тема 15. Основні психологічні механізми впливу у вихованні.	1	1			
Тема 16. Вікові аспекти виховання дошкільників.	6	1	1		4
Змістовий модуль 5. Психологічні аспекти індивідуалізації та диференціації педагогічної взаємодії з дитиною.					
Тема 17. Загальні психолого-педагогічні засади індивідуалізації та диференціації дошкільної освіти.	2	1	1		
Тема 18. Діти з особливими освітніми потребами в умовах ЗДО.	5	1			4
Тема 19. Специфіка роботи з особливими дітьми в умовах ЗДО.	1	1			
Тема 20. Гендерні аспекти навчання й виховання.	5	1	1		3
Змістовий модуль 6. Психологія особистості педагога.					
Тема 21. Поняття «соціального інтелекту» та «соціальної компетентності» як інтегративного чинника успішної взаємодії з людьми.	1	1			
Тема 22. Професіограма педагогічної професії типу «Людина – Людина».	4	1	1		2
Тема 23. Рівні педагогічних здібностей.	1	1			
Тема 24. Педагогічні здібності вихователя закладу дошкільної освіти.	8	1	3		4
Змістовий модуль 7. Психологія педагогічного спілкування і колективу.					
Тема 25. Загальна психологічна характеристика педагогічного спілкування.	1	1			
Тема 26. Стили педагогічного спілкування.	4	1	1		2
Тема 27. Психологія педагогічного колективу. Специфіка закладу дошкільної освіти.	6	1	3		2
Всього	90	27	18		45

5. Робоча програма

№ з/п	Назва змістових модулів і тем	Кількість годин			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	Сам. роб.
Модуль 1					
	Змістовий модуль 1. Предмет, завдання та методи педагогічної психології	10	4	2	4
1	Об'єкт, предмет, структура та базові категорії педагогічної психології.		1		
	<i>Історія виникнення і розвитку педагогічної психології.</i>				4
2	Основні завдання педагогічної психології на сучасному етапі її розвитку.		1		
3	Основні проблеми й завдання педагогічної психології на сучасному етапі її розвитку.			1	
4	Методи дослідження у педагогічній психології. Специфіка їх застосування у роботі з дітьми дошкільного віку.		1		
5	Етичні засади організації психолого-педагогічних досліджень.		1		
6	Специфіка використання методів педагогічного дослідження у роботі з дітьми дошкільного віку.			1	
	Змістовий модуль 2. Психологія учіння та учбової діяльності.	14	4	2	8
7	Види учіння та науціння.		1		
8	Проблема взаємозв'язку між навчанням і психічним розвитком.		1		
	<i>Теоретичні підходи до розуміння психології учіння.</i>				4
9	Модель розвивального навчання.		1		
10	Пізнавальна діяльність як форма учіння, її структура.		1		
	<i>Психолого-педагогічні аспекти взаємодії дитини із сучасними інформаційно-комунікаційними засобами у процесі учіння.</i>				4
11	Пізнавальна діяльність дошкільників.			1	
12	Психолого-педагогічні засади активізації пізнавальної діяльності дошкільника в умовах ЗДО.			1	

	Змістовий модуль 3. Психологічні аспекти навчання дошкільників і формування психологічної готовності до школи.	14	4	2	8
13	Учбова діяльність у житті дошкільника.		1		
14	Психологічні особливості учбової діяльності дітей дошкільного віку.		1		
	<i>Навчальна діяльність як фактор розумового розвитку та формування особистості майбутнього школяра.</i>				4
15	Програмоване та проблемне навчання дошкільників.		1		
16	Наступність у системі «дошкільна освіта – початкова шкільна освіта».		1		
	<i>Причини неуспішності учіння та умови їх подолання.</i>				4
17	Психологічні особливості учбової діяльності дошкільників.			1	
18	Основні проблеми навчання дітей дошкільного віку.			1	
	Змістовий модуль 4. Психологія виховання.	14	4	2	8
19	Загальна психологічна характеристика виховання як складової освітнього процесу.		1		
20	Взаємозв'язок навчання й виховання.		1		
	<i>Провідні фактори формування особистості дошкільника у процесі виховання.</i>				4
21	Процес виховання як складова освітнього процесу у ЗДО.			1	
22	Основні психологічні механізми впливу у вихованні.		1		
23	Вікові аспекти виховання дошкільників.		1		
	<i>Психологічні аспекти виховання характеру дитини.</i>				4
24	Психологічні механізми виховного впливу у формуванні особистості дошкільника.			1	
	Змістовий модуль 5. Психологічні аспекти індивідуалізації та диференціації педагогічної взаємодії з дитиною.	13	4	2	7
25	Загальні психолого-педагогічні засади індивідуалізації та диференціації дошкільної освіти.		1		
26	Індивідуалізація та диференціація дошкільної освіти.			1	
27	Діти з особливими освітніми потребами в умовах ЗДО.		1		

	<i>Психолого-педагогічні засади інклюзивної дошкільної освіти.</i>				4
28	Специфіка роботи з особливими дітьми в умовах ЗДО.		1		
29	Гендерні аспекти навчання й виховання дітей дошкільного віку.		1		
	<i>Впровадження гендерних підходів у систему дошкільної освіти.</i>				3
30	Психолого-педагогічні засади індивідуального підходу у вихованні дошкільників.			1	
	Змістовий модуль 6. Психологія особистості педагога.	14	4	4	6
31	Поняття «соціального інтелекту» та «соціальної компетентності» як інтегративного чинника успішної взаємодії з людьми.		1		
32	Професіограма педагогічної професії типу «Людина-Людина».		1		
33	Професійне становлення та професійна самореалізація педагога.			1	
	<i>Основні компоненти педагогічної праці та їх психологічна інтерпретація.</i>				2
34	Здібності педагога в контексті функціонування цілісної педагогічної системи.		1		
35	Рівні педагогічних здібностей.		1		
	<i>Організація творчої роботи педагога-вихователя.</i>				4
36	Розвиток педагогічних здібностей вихователя ЗДО.			1	
37	Специфіка синдрому «емоційного вигорання» в професійній діяльності вихователя ЗДО.			1	
38	Шляхи попередження виникнення та усунення синдрому «емоційного вигорання» у вихователів ЗДО.			1	
	Змістовий модуль 7. Психологія педагогічного спілкування і колективу.	11	3	4	4
39	Загальна психологічна характеристика педагогічного спілкування.		1		
40	Стилі педагогічного спілкування.		1		
41	Педагогічне спілкування як складова професійної діяльності вихователя.			1	
	<i>Проаналізувати бар'єри спілкування та визначити шляхи їх подолання.</i>				2
42	Психологія педагогічного колективу. Специфіка закладу дошкільної освіти.		1		

43	Особливості педагогічної взаємодії вихователя в колективі дитячого садка та групи.			1	
	<i>Психологічний портрет сучасного працівника ЗДО.</i>				2
44	Соціально-психологічна характеристика педагогічного колективу ЗДО.			1	
45	Контрольний захід (модульна контрольна робота).			1	
	Разом	90	27	18	45

6. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Об'єкт, предмет, структура та базові категорії педагогічної психології.	1
2.	Основні завдання педагогічної психології на сучасному етапі її розвитку.	1
3.	Методи дослідження у педагогічній психології. Специфіка їх застосування при роботі з дітьми дошкільного віку.	1
4.	Етичні засади організації психолого-педагогічних досліджень.	1
5.	Види учіння та навчіння.	1
6.	Проблема взаємозв'язку між навчанням і психічним розвитком.	1
7.	Модель розвивального навчання.	1
8.	Пізнавальна діяльність як форма учіння, її структура.	1
9.	Учбова діяльність у житті дошкільника.	1
10.	Психологічні особливості учбової діяльності дітей дошкільного віку.	1
11.	Програмоване та проблемне навчання дошкільників.	1
12.	Наступність у системі «дошкільна освіта – початкова шкільна освіта».	1
13.	Загальна психологічна характеристика виховання як складової освітнього процесу.	1
14.	Взаємозв'язок навчання й виховання.	1
15.	Основні психологічні механізми впливу у вихованні.	1
16.	Вікові аспекти виховання дошкільників.	1
17.	Загальні психолого-педагогічні засади індивідуалізації та диференціації дошкільної освіти.	1
18.	Діти з особливими освітніми потребами в умовах ЗДО.	1
19.	Специфіка роботи з особливими дітьми в умовах ЗДО.	1

20.	Гендерні аспекти навчання й виховання.	1
21.	Поняття «соціального інтелекту» та «соціальної компетентності» як інтегративного чинника успішної взаємодії з людьми.	1
22.	Професіограма педагогічної професії типу «Людина – Людина».	1
23.	Рівні педагогічних здібностей.	1
24.	Педагогічні здібності вихователя закладу дошкільної освіти.	1
25.	Загальна психологічна характеристика педагогічного спілкування.	1
26.	Стилі педагогічного спілкування.	1
27.	Психологія педагогічного колективу. Специфіка закладу дошкільної освіти.	1
	Всього:	27

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основні проблеми й завдання педагогічної психології на сучасному етапі її розвитку.	1
2.	Специфіка використання методів педагогічного дослідження у роботі з дітьми дошкільного віку.	1
3.	Пізнавальна діяльність дошкільників.	1
4.	Психолого-педагогічні засади активізації пізнавальної діяльності дошкільника в умовах ЗДО.	1
5.	Психологічні особливості учбової діяльності дошкільників.	1
6.	Основні проблеми навчання дітей дошкільного віку.	1
7.	Процес виховання як складова освітнього процесу у ЗДО.	1
8.	Психологічні механізми виховного впливу у формуванні особистості дошкільника.	1
9.	Індивідуалізація та диференціація дошкільної освіти.	1
10.	Психолого-педагогічні засади індивідуального підходу у вихованні дошкільників.	1
11.	Професійне становлення та професійна самореалізація педагога.	1
12.	Розвиток педагогічних здібностей вихователя ЗДО.	1
13.	Специфіка синдрому «емоційного вигорання» в професійній діяльності вихователя ЗДО.	1
14.	Шляхи попередження виникнення та усунення синдрому «емоційного вигорання» у вихователів ЗДО.	1
15.	Педагогічне спілкування як складова професійної діяльності вихователя.	1

16.	Особливості педагогічної взаємодії вихователя в колективі дитячого садка та групи.	1
17.	Соціально-психологічна характеристика педагогічного колективу ЗДО.	1
18.	Контрольний захід (модульна контрольна робота).	1
	Всього:	18

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Історія виникнення і розвитку педагогічної психології.	4
2.	Теоретичні підходи до розуміння психології учіння.	4
3.	Психолого-педагогічні аспекти взаємодії дитини із сучасними інформаційно-комунікаційними засобами у процесі учіння.	4
4.	Навчальна діяльність як фактор розумового розвитку та формування особистості майбутнього школяра.	4
5.	Причини неуспішності учіння та умови їх подолання.	4
6.	Провідні фактори формування особистості дошкільника у процесі виховання.	4
7.	Психологічні аспекти виховання характеру дитини.	4
8.	Психолого-педагогічні засади інклюзивної дошкільної освіти.	4
9.	Впровадження гендерних підходів у систему дошкільної освіти.	3
10.	Основні компоненти педагогічної праці та їх психологічна інтерпретація.	2
11.	Організація творчої роботи педагога-вихователя.	4
12.	Проаналізувати бар'єри спілкування та визначити шляхи їх подолання.	2
13.	Психологічний портрет сучасного працівника ЗДО.	2
	Всього:	45

9. Форми і методи контролю

Поточний контроль з дисципліни «Педагогічна психологія» – це оцінювання навчальних досягнень здобувача фахової передвищої освіти протягом навчального семестру за національною чотирибальною шкалою усіх видів аудиторної роботи (лекції та практичні заняття). Поточний контроль відображає поточні навчальні досягнення здобувача освіти в освоєнні

програмного матеріалу дисципліни; спрямований на необхідне корегування самостійної роботи здобувача.

Поточний контроль реалізується у формі експрес-опитування, оперативного контролю на лекційних, практичних заняттях, тестування, виступів на різних видах заняттях, перевірка практичних завдань, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання здобувачем фахової передвищої освіти тощо.

Поточний контроль здійснюється викладачем. Він розробляє чіткі критерії оцінювання всіх видів навчальної роботи у комплексному контролі знань, доводить їх до відома здобувачів освіти на початку модулю.

Система оцінювання аудиторної роботи. Поточна аудиторна діяльність здобувача фахової передвищої освіти оцінюється за чотирибальною (національною) шкалою. Поточне оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти виконується за допомогою процедури об'єктивного контролю – усні відповіді на практичних заняттях, тестування, реферативні повідомлення, практичні завдання, участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття, моделювання ситуацій тощо.

Критеріями оцінки усних відповідей є:

Оцінюючи усну відповідь на теоретичні питання, ураховується:

– ґрунтовність теоретичних знань з навчальної дисципліни; повнота розкриття питання;

– уміння вдало ілюструвати теоретичний матеріал;

– упевненість, переконливість суджень; уміння аргументувати думку;

– уміння порівнювати, робити потрібні висновки та узагальнення;

– логіка викладу думок, рівень володіння культурою мовлення;

для виконання письмових завдань:

– повнота розкриття питання;

– цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;

– граматична та стилістична грамотність письмової роботи.

Поточний контроль здійснюється у формі опитування та перевірки результатів виступів, практичних завдань на практичних заняттях в

чотирибальній шкалі оцінок.

Оцінка 5 «відмінно» ставиться, коли здобувач освіти демонструє повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, наведення прикладів; відповідь здобувача освіти свідчить про глибоке розуміння і орієнтацію в психолого-педагогічних явищах і процесах, що вивчаються; дає правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

Оцінка 4 «добре» – здобувач освіти розкриває правильно зміст навчального матеріалу, але на додаткові контрольні питання викладача відповідає з деякою допомогою, у викладі матеріалу припускає деякі неточності, які виправляє сам; недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

Оцінка 3 «задовільно» – здобувач освіти виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але у відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача; виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, викладає матеріал не достатньо логічно й послідовно, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її.

Оцінка 2 «незадовільно» – здобувач освіти припускається грубих помилок під час викладу матеріалу, не виправляє помилки навіть при вказівці на них викладача; виявляє повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу, відсутність навичок аналізу психолого-педагогічних явищ та виконання практичних завдань.

Оцінювання тестових завдань. Здобувачем освіти надані правильні відповіді до 40 % тесту – оцінка «незадовільно»; 40–60 % тесту – оцінка «задовільно»; 60–80 % тесту – оцінка «добре»; 80–100 % тесту – оцінка «відмінно».

Здобувач вищої освіти, який не з'являвся на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав поточних оцінок, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях здобувач освіти може відпрацювати пропущені практичні заняття, презентувати самостійну роботу, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної

роботи.

Система оцінювання самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти передбачає оцінювання різних видів завдань. Самостійна робота, яка передбачена в темі поряд з аудиторною, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Критерії оцінювання самостійної роботи є:

Оцінка 5 «відмінно» – здобувач фахової передвищої освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно розкриває опрацьовані питання, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить, вільно використовує набуті теоретичні знання при виконанні самостійної роботи, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

Оцінка 4 «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його в самостійній роботі; висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного в самостійній роботі;

Оцінка 3 «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але в роботі плутає поняття, практичні завдання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; виявляє неточності у знаннях при виконанні роботи, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

Оцінка 2 «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал для самостійного опрацювання, не відображає в роботі правильні результати, визначення, висновки, погано орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, не виявляються практичні навички.

Модульний контроль з дисципліни. Контрольний захід (модульна контрольна робота) з дисципліни «Педагогічна психологія» проводиться 1 раз

на семестр (в кінці семестру), і включає проведення контрольного заходу за всіма темами модуля у формі контрольної роботи, тестування тощо. До контрольного заходу допускаються всі здобувачів освіти незалежно від результатів поточного контролю. Викладач розробляє контрольні завдання (варіанти, тести тощо) для проведення модульної контрольної роботи.

Результати модульного контролю здобувача освіти, який не з'явився на нього, оцінюються «незадовільно» незалежно від причини. Відпрацювання контрольного заходу є обов'язковим.

У відповідності до вимог об'єктивна оцінка рівня знань з боку викладача оцінюється наступним чином: під час написання контрольної роботи кожен здобувач освіти отримує індивідуальний варіант, що складається з двох питань і п'яти тестових завдань. На написання контрольної роботи відводиться 45 хвилин. Форма проведення: письмова.

Контрольна робота оцінюється за національною шкалою. Критерії оцінювання за поточним контролем і модульною контрольною роботою наступні:

Оцінка 5 «відмінно» – заслуговує здобувач освіти, який виявив всебічні і глибокі знання пройденого матеріалу з тем дисципліни, засвоїв основну і ознайомився з додатковою літературою, дає повні, обґрунтовані, теоретично вірні відповіді на всі питання передбачені завданням; наводить вдалі приклади, абсолютно правильно розв'язує практичні завдання і дає пояснення та обґрунтування.

Оцінка 4 «добре» – заслуговує здобувач освіти, що виявив повне знання програмного матеріалу; засвоїв основну та додаткову літературу, виявив системний характер знань з тем дисципліни і здатний до самостійного їх поповнення, але ним допущені незначні помилки у формулюванні термінів, категорій або/та розв'язанні практичного завдання, не повністю дає обґрунтування висновків і результатів.

Оцінка 3 «задовільно» – заслуговує здобувач освіти, що виявив знання основного програмного матеріалу, дає поверхові, неточні відповіді на питання,

припускається суттєвих помилок у наведенні прикладів та розв'язанні практичного завдання.

Підсумковий (семестровий) контроль. Підсумковим контролем з дисципліни «Педагогічна психологія» визначено навчальним планом – екзамен. У відповідності до вимог об'єктивна оцінка рівня знань з боку викладача проводиться наступним чином: під час складання іспиту кожен здобувач освіти отримує індивідуальний білет, що складається з теоретичної частини, що містить два теоретичні питання і практичну частину; на підготовку екзаменаційного білету відводиться 30 хвилин. Форма проведення: усна.

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти при складанні іспиту. Відповіді на кожне питання оцінюється за національною шкалою. В окремих випадках, якщо виникають сумніви в оцінці знань здобувача освіти або відповідь здобувача не достатньо повна, позбавлена логічності й визначеності, викладач може задавати додаткові (уточнюючі) питання в рамках білету. Відповіді на додаткові запитання впливають на оцінку завдань білету.

У підсумку відповіді на білет підраховується середньозважений бал (в даному випадку середньозважений бал дорівнює середньоарифметичному), що є підсумковою оцінкою за екзамен.

При оцінюванні знань здобувачів освіти денної форми навчання, підсумкова оцінка відповідей на білет множиться на середньоваговий коефіцієнт – 0,4, отриманий результат додається до середньовагового, що є результатом оцінювання роботи здобувача освіти за аудиторну роботу та контрольний захід, отриманий результат є підсумковою оцінкою за вивчення предмету.

Підсумкова оцінка за вивчення предмету виставляється за шкалами: національною, 100-бальною, ECTS і фіксується у відомості та заліковій книжці здобувача освіти.

Відповідь на питання оцінюється наступним чином:

Оцінка 5 «відмінно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який виявив всебічні і глибокі знання програмного матеріалу з дисципліни, засвоїв основну і ознайомився з додатковою літературою, дає повні,

обґрунтовані, теоретично вірні відповіді на всі питання передбачені білетом; демонструє знання і розуміння основних педагогічних понять; наводить вдалі приклади, може зробити узагальнення і висновки; формулюючи думку правильно використовує понятійний апарат, дає правильні відповіді на додаткові запитання викладача.

Оцінка 4 «добре» – заслуговує здобувач освіти, що виявив повне знання програмного матеріалу; засвоїв основну та додаткову літературу, виявив системний характер знань з дисципліни і здатний до самостійного їх поповнення, але допущено незначні помилки під час наведення прикладів; дає правильні відповіді на додаткові запитання.

Оцінка 3 «задовільно» – заслуговує здобувач освіти, що виявив знання основного програмного матеріалу, дає поверхові, неточні, недостатньо обґрунтовані та невичерпні відповіді на питання, не дає відповіді на додаткові запитання, припускається помилок у наведенні прикладів, слабо володіє термінологією.

Оцінка 2 «незадовільно» – здобувач освіти дає неправильні відповіді на всі запитання, передбачені екзаменаційним білетом, не володіє основними теоретичними знаннями, не наводить приклади з практичного досвіду.

10. Вид контролю та шкала оцінювання

Для освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» оцінювання здійснюється за національною шкалою та визначаються таким чином:

За національною шкалою
Відмінно
Добре
Задовільно
Незадовільно з можливістю повторного складання

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Інтервальна шкала	Оцінка в балах за шкалою ECTS	Оцінка ECTS	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
				<i>для екзамену, диф.залику, курсової роботи, практики</i>
4,51-5,00	90 – 100	A	Високий (творчий)	Відмінно
4,01-4,50	82-89	B	Достатній (конструктивно-варіативний)	Добре
3,51-4,00	75-81	C		
3,16-3,50	69-74	D	Середній (репродуктивний)	Задовільно
2,51-3,15	60-68	E		
1,51-2,50	35-59	FX	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно з можливістю повторного складання
0,00-1,50	0-34	F		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Середньозважений бал	Національна оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка ECTS
5,00	відмінно	100	A
4,95-4,99	відмінно	99	A
4,90-4,94	відмінно	98	A
4,85-4,89	відмінно	97	A
4,80-4,84	відмінно	96	A
4,75-4,79	відмінно	95	A
4,70-4,74	відмінно	94	A
4,65-4,69	відмінно	93	A
4,60-4,64	відмінно	92	A
4,55-4,59	відмінно	91	A
4,51-4,54	відмінно	90	A
4,50	добре	89	B
4,43-4,49	добре	88	B
4,36-4,42	добре	87	B
4,29-4,35	добре	86	B
4,22-4,28	добре	85	B

4,15-4,21	добре	84	B
4,08-4,14	добре	83	B
4,01-4,07	добре	82	B
4,00	добре	81	C
3,92-3,99	добре	80	C
3,84-3,91	добре	79	C
3,76-3,83	добре	78	C
3,67-3,75	добре	77	C
3,59-3,66	добре	76	C
3,51-3,58	добре	75	C
3,50	задовільно	74	D
3,43-3,49	задовільно	73	D
3,36-3,42	задовільно	72	D
3,29-3,35	задовільно	71	D
3,22-3,28	задовільно	70	D
3,16-3,21	задовільно	69	D
3,15	задовільно	68	E
3,07-3,14	задовільно	67	E
2,99-3,06	задовільно	66	E
2,91-2,98	задовільно	65	E
2,83-2,90	задовільно	64	E
2,75-2,82	задовільно	63	E
2,67-2,74	задовільно	62	E
2,59-2,66	задовільно	61	E
2,51-2,58	задовільно	60	E
2,5	незадовільно	59	FX
2,15-2,49	незадовільно	52(52-58)	FX
1,85-2,14	незадовільно	46(46-51)	FX
1,51-1,84	незадовільно	40(35-40)	FX
0-1,50	незадовільно	34(1-34)	F

Розподіл вагових коефіцієнтів оцінювання навчальної дисципліни

Модульний контроль		СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЕКЗАМЕН
АУДИТОРНА ТА САМОСТІЙНА РОБОТА		
ЗМ1–ЗМ7		
Лекційні, практичні заняття	Контрольний захід (контрольна робота, тестування, тощо)	
T1-T27	T1-T27	
Середнє арифметичне оцінок за національною Шкалою	оцінка за національною шкалою	оцінка за національною шкалою
$k_1 = 0,4$	$k_2 = 0,2$	$k_3 = 0,4$

*Самостійна робота здобувачів вищої освіти може бути інтегрована з аудиторною роботою.

ЗМ1, ЗМ2– змістові модулі

T1, T2 ... T₁₀ – теми змістових модулів

k_i – ваговий коефіцієнт (викладач визначає особисто з урахуванням специфіки предмета)

$$\sum_{i=1}^n k_i = 1$$

11. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогічна психологія» для здобувачів фахової передвищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» / укладачі: Т.В. Теличко, О.О. Мішкулинець. – Мукачєво: ВСП «ГПФК МДУ», 2025. – 37 с.

2. Курс лекцій з навчальної дисципліни «Педагогічна психологія».

3. Методичні рекомендації до практичних занять з «Педагогічна психологія».

4. Методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни «Педагогічна психологія».

12. Рекомендована література

Базова

1. Бочелюк В. Й. Педагогічна психологія : навч. посіб. / В. Й. Бочелюк, В. В. Зарицька. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006. – 248 с.

2. Видра О. Г. Вікова і педагогічна психологія [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. Г. Видра. – Київ : Центр учбової літератури, 2011. – 112 с.

3. Вікова та педагогічна психологія : навч. посіб. / О. В. Скрипченко,

- Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук, І. С. Булах та ін. – Київ : Просвіта, 2001. – 416 с.
4. Власова О. І. Педагогічна психологія : навч. посіб. / О. І. Власова. – Київ : Либідь, 2005. – 400 с.
5. Головінський І. Педагогічна психологія : навч. посіб. / І. Головінський. – Київ : Аконіт, 2003. – 288 с.
6. Гуцало Е. Вікова та педагогічна психологія. Тестові завдання для самоперевірки або контролю знань студентів [Електронний ресурс] : навч.-метод. посіб. / Емілія Гуцало. – Кіровоград : РВВ КДПУ імені Володимира Винниченка, 2012. – 96 с.
7. Гуцало Е. Педагогічна психологія. Практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Емілія Гуцало. - Кіровоград : ФОП Александрова М. В., 2016. – 204 с.
8. Карпенко Є. В. Вікова та педагогічна психологія: Актуальні студії сучасних українських учених [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Є. В. Карпенко. – Дрогобич : Посвіт, 2014. - 152 с.
9. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія : курс лекцій : навч. посіб. / В. П. Кутішенко. – Київ : ЦНЛ, 2005. – 128 с.
10. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія : курс лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В. П. Кутішенко. - 2-ге вид. – Київ : Центр учбової літератури, 2010. – 128 с.
11. Педагогічна психологія [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. П. Сергеєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасека. – Київ : Центр учбової літератури, 2012. – 168 с.
12. Подоляк Л. Основи педагогічної психології : психологія виховання Л. Подоляк, О. Главник. – Київ : Главник, 2006. – 112 с.
13. Поліщук В. М. Вікова і педагогічна психологія [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В. М. Поліщук. – Суми : Університетська книга, 2010. – 352 с.
14. Савчин М. В. Педагогічна психологія : навч. посіб. / М. В. Савчин. – Київ : Академвидав, 2007. – 424 с.
15. Семиченко В. А. Психологічна структура педагогічної діяльності. Ч. I :

навч. посіб. / В. А. Семиченко, В. С. Заслуженюк. – Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2001. – 217 с.

16. Семиченко В. А. Психологічна структура педагогічної діяльності. Ч. II : навч. посіб. / В. А. Семиченко, В. С. Заслуженюк. – Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2001. – 230 с.

17. Токарева Н. М. Основи педагогічної психології [Електронний ресурс] : навч.-метод. посіб. / Н. М. Токарева. – Кривий Ріг, 2013. – 156 с.

18. Токарева Н. М. Вікова і педагогічна психологія [Електронний ресурс] : підручник / Н. М. Токарева, А. В. Шамне. – Київ, 2017. – 548 с.

19. Учитель І. Б. Вікова та педагогічна психологія [Електронний ресурс] : навч. посіб. / І. Б. Учитель, М. В. Сурякова, І. Б. Батраченко. – Дніпро : Середняк Т. К., 2021. – 162 с.

20. Цимбалюк І. М. Підвищення професійної кваліфікації: психологія педагогічної праці : навч.-метод. посіб. – 2-ге вид. / І. М. Цимбалюк. – Київ : Професіонал, 2004. – 150 с.

Допоміжна

1. Андрєєва Г. М. Соціальна та педагогічна психологія / Г. М. Андрєєва. – К.: Вища школа, 2012. – 229 с.

2. Андрусишин Б. Психолого-педагогічні аспекти діяльності педагога / Б. Андрусишин. – К.: Слово, 2019.

3. Андрусишин Б. Психолого-педагогічні засади інклюзивної освіти / Б. Андрусишин. – К.: Слово, 2020.

4. Бех І. Д. Виховання особистості: у 2-х т. / І. Д. Бех. – К.: Либідь, 2003. – 280 с.

5. Вікова та педагогічна психологія : Навчальний посібник. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – К. : Просвіта, 2001. – 416 с.

6. Вічалковська Н. К. Педагогічна психологія : методичні рекомендації до проведення практичних занять та організації самостійної роботи студентів / Н. К. Вічалковська // Східноєвропейський національний університет імені Лесі

Українки, факультет психології та соціології, кафедра педагогічної та вікової психології. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. – 64 с.

7. Говорун Т. Гендер для всіх: навчальний посібник / Т. Говорун, О. Кікінежді. – К.: Либідь, 2019.

8. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років. / наук. кер. проекту В. О. Огнев'юк; авт. кол.: Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, В. М. Вертугіна [та ін.]; наук. ред. Г. В. Беленька; Київ ун-т ім. Бориса Грінченка. Київ: Київ ун-т ім. Бориса Грінченка, 2020. 440 с.

9. Заброцький М. М. Педагогічна психологія : курс лекцій / М. М. Заброцький. – К. : МАУП, 2000. – 100 с.

10. Зливков В. Л. Психологія спілкування педагога : інтегративний підхід : навч. посібник / В. Л. Зливков, С. О. Лукомська. – Київ, Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М., 2018. – 353 с.

11. Інклюзивна освіта: навчально-методичний посібник / за ред. Т. Сак. – К., 2018.

12. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання : навчальний посібник. – 2-ге видання, доповнене і перероблене / С. Г. Карпенчук – К. : Вища школа. 2005. – 343 с.

13. Коломінський Я. Л. Педагогічна психологія / Я. Л. Коломінська, Я. Панько. – К. : Либідь, 2018.

14. Краєвський В. В. Психологія спілкування та міжособистісних відносин / В. В. Краєвський. – К.: Видавничий центр «Академія», 2012.

15. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій) : навч. посіб. / В. П. Кутішенко. – 2-ге вид. – К. : ЦУЛ, 2010. – 128 с.

16. Левус Н. І. Педагогічна психологія в схемах і таблицях : навчальний посібник / Н. І. Левус, О. В. Волошок. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка; Артос, 2015. – 340 с.

17. Левченко С. Організація інклюзивного навчання у ЗДО / С. Левченко, Є. Синьова. – Харків: Основа, 2019.

18. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія: Навчальний посібник / Т. М. Лисянська. – К., 2002. – 212с.

19. Ляшенко О. І. Психолого-педагогічні основи підвищення успішності навчання / О. І. Лященко. – К.: Освіта, 2015.
20. Методи діагностики психічного розвитку дітей / І. М. Гоян, А. А. Палій // За ред. А.А. Палія. – Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2014. – 652 с.
21. М'ясоїд П. А. Задачі з курсу загальної психології: Навч. посіб. / П. А. М'ясоїд – К.: Вища школа, 2000. – 183 с.
22. Ольховецький С. М. Педагогічна психологія. Курс лекцій : навч. посібник МОН України, Уманський держ. пед. у-тет імені Павла Тичини, Ф-тет соціальної та психологічної освіти, К-дра психології / С. М. Ольховецький, В. С. Ольховецький. – Умань: Візаві, 2021. – 125 с.
23. Павелків Р. В. Вікова психологія : підр. / Р. В. Павелків. – К. : Кондор, 2011. – 469 с.
24. Педагогіка та психологія вищої школи: навч.-метод. посібник для самостійної роботи студентів / Автор-упорядник В.І. Староста. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2021. – 68 с.
25. Педагогічна та професійна психологія : конспект лекцій для студентів / Уклад. Ж. Б. Богдан, Т. О. Солодовник – Харків : НТУ «ХП», 2016. – 68 с.
26. Подоляк Л. Основи педагогічної психології (психологія виховання) : навч. посібник / Л. Подоляк, О. Главник. – Київ : Главник, 2006. – 112 с.
27. Поліщук В. М. Вікова і педагогічна психологія (програмні основи, змістові модулі, інформаційне забезпечення) / В. М. Поліщук. – Суми : Університетська книга, 2007. – 330 с.
28. Психологія освітнього менеджменту: навч.-метод. посібник / уклад. Лариса Мафтин. – Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. – 296 с.
29. Розвиток особистості в різних умовах соціалізації: монографія / За ред. О. Л. Калмикової, Г. О. Хомич. – К.: ВД Слово, 2016. – 472 с.
30. Савелюк Н. М. Психологія педагогічна: навч. посібник / Н. М. Савелюк. – Кременець : КОГП ім. Т. Г. Шевченка, 2012. – 288 с.
31. Савченко С. Психологія педагогічної діяльності / С. Савченко. – К.: Вища школа, 2017.

32. Савчин М. В. Вікова психологія : навч. посіб. / М. В. Савчин, Л. П. Василенко. – 2-ге вид., доп. – К. : Академвидав, 2011. – 384 с.
33. Сергєєнкова О. П. Педагогічна психологія: навч. посібник / О. П. Сергєєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасєка. – Київ : Центр учбової літератури, 2012. – 168 с.
34. Синдром «професійного вигорання» та професійна кар'єра працівників освітніх організацій : гендерні аспекти / За наук. ред. С. Д. Максименка, Л. М. Карамушки, Т.В. Зайчикової. – Київ : Міленіум, 2006. – 368 с.
35. Станіславенко Л. Гендерні підходи у вихованні дітей дошкільного віку Л. Станіславенко. – Харків: Основа, 2020.
36. Татьянчиков А. О. Психодіагностика: навчально-методичні рекомендації НУ «Одеська юридична академія» / А. О. Татьянчиков, В. Б. Бєдан. – Одеса : Фенікс, 2021. – 59 с.
37. Токарева Н. М. Вікова та педагогічна психологія : навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / Н. М. Токарева, А. В. Шамне. – Київ, 2017. – 548 с.
38. Цюняк О. П. Педагогічна інноватика : навчально-метод. посібник / О. П. Цюняк, С. Ю. Довбенко. – Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г. М., 2019. – 190 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Базовий компонент дошкільної освіти. Нова редакція та поради для організації освітнього процесу. Електронна книжка в е-журналі «Практика управління дошкільним закладом». 2021. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>
2. Власова О. І. Педагогічна психологія : підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ, 2013. 480 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://lecture.in.ua/vlasova-oi-pedagogichna-psihologiya-navch-posibnik-k-libide.html>
3. Електронна бібліотека «Гумер». [Електронні ресурси] – Режим доступу: <https://www.gumer.info/>

4. Євтух М. Б. Педагогічна психологія : Підручник / М. Б. Євтух, Е. В. Лузік, Н. В. Ладогубець, Т. В. Ільїна. – Київ: Кондор, 2015. 420 с. [Електронний ресурс] –Режим доступу: http://lib.khnu.km.ua/fond/NOV/new09_2016/452863.pdf
5. Навчальні матеріали онлайн. [Електронні ресурси] – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/pedagogika/>
6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. [Електронні ресурси] – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
7. Освіта.UA: Освіта в Україні та за кордоном. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ru.osvita.ua/>
8. Токарева Н. М. Основи педагогічної психології : навчально-методичний посібник / Н. М. Токарева. – Кривий Ріг, 2013. – 223 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://elibrary.kdpu.edu.ua/jspui/handle/0564/1758>

Автор _____ Тетяна ТЕЛИЧКО

Автор _____ Олена МІШКУЛИНЕЦЬ

Питання до екзамену з дисципліни «Педагогічної психології»

1. Проаналізувати предмет, завдання та методи психології педагогічної
2. Дати оцінку психології особистості педагога
3. Охарактеризувати проблему співвідношення між навичками та уміннями. Чинники їх ефективного формування
4. Проаналізувати модель розвивального навчання. Учбова діяльність як форма учіння.
5. Дати оцінку основним проблемам навчання дошкільників
6. Охарактеризувати психологічні особливості обдарованих дітей в умовах ЗДО.
7. Проаналізувати здібності педагога в контексті функціонування цілісної педагогічної системи.
8. Дати оцінку організації психолого-педагогічного (формувального) експерименту.
9. Охарактеризувати основні проблеми навчання дошкільників.
10. Проаналізувати психолого-педагогічні засади активізації пізнавальної діяльності дошкільника
11. Дати оцінку педагогічній емпатії і такту.
12. Охарактеризувати динаміку професійного становлення та професійна самореалізація педагога.
13. Проаналізувати педагогічні здібності вихователя закладу дошкільної освіти.
14. Дати оцінку стилям педагогічного спілкування: відносні переваги та недоліки.
15. Охарактеризувати професіограму педагогічної професії як професії типу «Людина – Людина».
16. Проаналізувати гендерний підхід в освіті: специфіка розвитку дошкільників-хлопчиків і дошкільників-дівчаток.
17. Дати оцінку психологічним механізмам виховного впливу.

18. Охарактеризувати наступність у системі «дошкільна освіта – початкова шкільна освіта» і структура психологічної готовності дитини до школи.
19. Проаналізувати взаємозв'язок навчання й виховання.
20. Охарактеризувати комунікативний аспект спілкування.
21. Охарактеризувати співвідношення понять «учіння», «научіння», «засвоєння», «навчальність», «навчання». Види учіння та научіння.
22. Проаналізувати організацію психолого-педагогічного (формуального) експерименту.
23. Дати оцінку методам дослідження у психології педагогічній і специфіка їх застосування при роботі з дітьми дошкільного віку.
24. Охарактеризувати психологічні аспекти виховання характеру дитини.
25. Проаналізувати індивідуалізацію та диференціацію дошкільної освіти.
26. Дати оцінку класу соціономічних професій: загальні вимоги.
27. Охарактеризувати структуру педагогічних здібностей.
28. Проаналізувати проблему «емоційного вигорання» в контексті професійної придатності педагога.
29. Дати оцінку стилям педагогічного спілкування.
30. Охарактеризувати розвиток педагогічних здібностей.
31. Проаналізувати здібності педагога в контексті функціонування цілісної педагогічної системи.
32. Дати оцінку психологічним засадам морального виховання..
33. Охарактеризувати вікові аспекти виховання дошкільників.
34. Проаналізувати учбову діяльність як предмет дослідження педагогічної психології..
35. Дати оцінку дитячим страхам: чинники виникнення та шляхи подолання.
36. Охарактеризувати проблему професійних деформацій у роботі педагога.
37. Проаналізувати педагогічний колектив як предмет психологічного дослідження: історичні аспекти та сучасні концепції.

38. Дати оцінку педагогічному спілкуванню як психологічна проблема: історичні аспекти дослідження та сучасні напрацювання..
39. Охарактеризувати етику психолого-педагогічної взаємодії з дитиною.
40. Проаналізувати дитячу агресивність: чинники виникнення та шляхи подолання.
41. Дати оцінку поняттю дитина-шкульга: історичні аспекти проблеми та сучасний індивідуальний підхід..
42. Охарактеризувати педагогічну творчість у психологічних дослідженнях..
43. Проаналізувати формування психологічної готовності до школи.
44. Дати оцінку психолого-педагогічним аспектам взаємодії дитини із сучасними інформаційно-комунікаційними засобами у процесі учіння.
45. Охарактеризувати психолого-педагогічні засади активізації пізнавальної діяльності дошкільника.
46. Проаналізувати предмет, завдання та методи психології педагогічної
47. Дати оцінку психології особистості педагога
48. Охарактеризувати проблему співвідношення між навичками та уміннями. Чинники їх ефективного формування
49. Проаналізувати модель розвивального навчання. Учбова діяльність як форма учіння.
50. Дати оцінку основним проблемам навчання дошкільників
51. Охарактеризувати психологічні особливості обдарованих дітей в умовах ЗДО.
52. Проаналізувати здібності педагога в контексті функціонування цілісної педагогічної системи.
53. Дати оцінку організації психолого-педагогічного (формуального) експерименту.
54. Охарактеризувати основні проблеми навчання дошкільників.
55. Проаналізувати психолого-педагогічні засади активізації пізнавальної діяльності дошкільника
56. Дати оцінку педагогічній емпатії і такту.

57. Охарактеризувати динаміку професійного становлення та професійна самореалізація педагога.
58. Проаналізувати педагогічні здібності вихователя закладу дошкільної освіти.
59. Дати оцінку стилям педагогічного спілкування: відносні переваги та недоліки.
60. Охарактеризувати професіограму педагогічної професії як професії типу «Людина – Людина».
61. Проаналізувати гендерний підхід в освіті: специфіка розвитку дошкільників-хлопчиків і дошкільників-дівчаток.
62. Дати оцінку психологічним механізмам виховного впливу.
63. Охарактеризувати наступність у системі «дошкільна освіта – початкова шкільна освіта» і структура психологічної готовності дитини до школи.
64. Проаналізувати взаємозв'язок навчання й виховання.
65. Охарактеризувати комунікативний аспект спілкування.
66. Охарактеризувати співвідношення понять «учіння», «научіння», «засвоєння», «навчальність», «навчання». Види учіння та научіння.
67. Проаналізувати організацію психолого-педагогічного (формульованого) експерименту.
68. Дати оцінку методам дослідження у психології педагогічній і специфіка їх застосування при роботі з дітьми дошкільного віку.
69. Охарактеризувати психологічні аспекти виховання характеру дитини.
70. Проаналізувати індивідуалізацію та диференціацію дошкільної освіти.
71. Дати оцінку класу соціономічних професій: загальні вимоги.
72. Охарактеризувати структуру педагогічних здібностей.
73. Проаналізувати проблему «емоційного вигорання» в контексті професійної придатності педагога.
74. Дати оцінку стилям педагогічного спілкування.
75. Охарактеризувати розвиток педагогічних здібностей.
76. Проаналізувати здібності педагога в контексті функціонування цілісної педагогічної системи.

77. Дати оцінку психологічним засадам морального виховання..
78. Охарактеризувати вікові аспекти виховання дошкільників.
79. Проаналізувати учбову діяльність як предмет дослідження педагогічної психології.
80. Дати оцінку дитячим страхам: чинники виникнення та шляхи подолання.
81. Охарактеризувати проблему професійних деформацій у роботі педагога.
82. Проаналізувати педагогічний колектив як предмет психологічного дослідження: історичні аспекти та сучасні концепції.
83. Дати оцінку педагогічному спілкуванню як психологічна проблема: історичні аспекти дослідження та сучасні напрацювання..
84. Охарактеризувати етику психолого-педагогічної взаємодії з дитиною.
85. Проаналізувати дитячу агресивність: чинники виникнення та шляхи подолання.
86. Дати оцінку поняттю дитина-шкульга: історичні аспекти проблеми та сучасний індивідуальний підхід..
87. Охарактеризувати педагогічну творчість у психологічних дослідженнях..
88. Проаналізувати формування психологічної готовності до школи.
89. Дати оцінку психолого-педагогічним аспектам взаємодії дитини із сучасними інформаційно-комунікаційними засобами у процесі учіння.
90. Охарактеризувати психолого-педагогічні засади активізації пізнавальної діяльності дошкільника.